

Sexuality and Physical Illness

Siriwan Piyawattanametha, MD

Department of Psychiatry, Faculty of Medicine

Khon Kaen University

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทเรียนและเอกสารชุดนี้ เป็นลิขสิทธิ์ของภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดทำขึ้นเพื่อการเรียนการสอน หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากายภาพบำบัด รหัสวิชา 370419 Psychiatry for Physical Therapy สำหรับนักศึกษากายภาพบำบัดชั้นปีที่ 3 คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นเท่านั้น ภาควิชาฯ ขอสงวนสิทธิ์ในการใช้ข้อมูลใด ๆ ในบทเรียนหรือเอกสาร ไม่ว่าจะบางส่วนหรือทั้งหมด โดยมีให้ผู้ใดเผยแพร่ อ้างอิง ลอกเลียน ทำซ้ำหรือแก้ไขด้วยวิธีใด ๆ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากภาควิชาฯ หากฝ่าฝืน จะถูกดำเนินการลงโทษทางวิชาการและทางวินัย รวมถึงดำเนินคดีทางกฎหมาย

Sex

- Normal physiology
- Affirmation of gender
- Satisfying sex life = feeling of “normal”
- Source of pleasure and intimacy

Normal human sexual response cycle

ตาม MASTERS AND JOHNSON'S RESEARCH

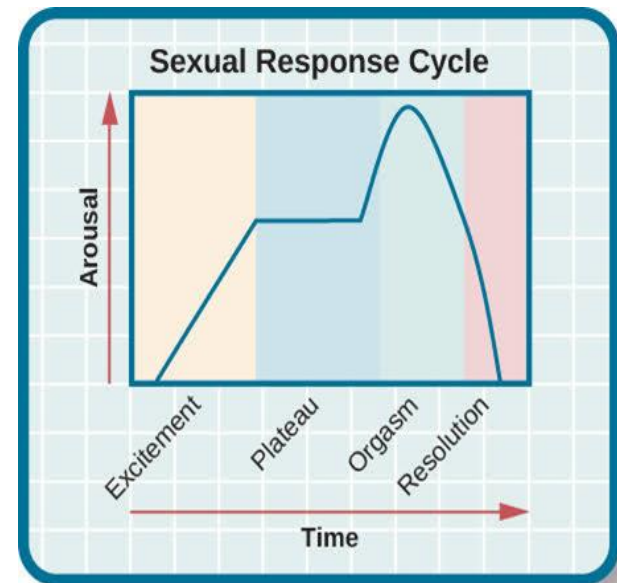
มี 4 phases

Phase 1 "Excitement"

Phase 2 "Plateau"

Phase 3 "Orgasmic"

Phase 4 "Resolution"

Normal human sexual response cycle

1 Excitement

มีความต้องการที่จะมีเพศสัมพันธ์และตื่นตัวทางเพศ,
Autonomic nervous system activation

F : clitoris, labia majora ขยายใหญ่ขึ้น nipple
breast ขยายใหญ่ตั้งชู ช่องคลอดขยายตัว มีสารหล่อลื่นออกมา

M : อวัยวะขยายตัว แข็งตัว, ถุงอัณฑะจะหนาตัวและยกสูงขึ้น

3 Orgasmic - Climax

F : บีบหดตัวของกล้ามเนื้อบริเวณท้องน้อยช่องคลอดและมดลูก
อย่างเป็นจังหวะ

M : ไม่สามารถถ่วงการหลั่ง ของน้ำอสุจิได้ เนื่องจากมีการบีบตัวของ
vas deference และ seminal vesicle บีบไล่ให้น้ำ
อสุจิหลั่งออก

2 Plateau

ระยะเตรียมพร้อมก่อน climax

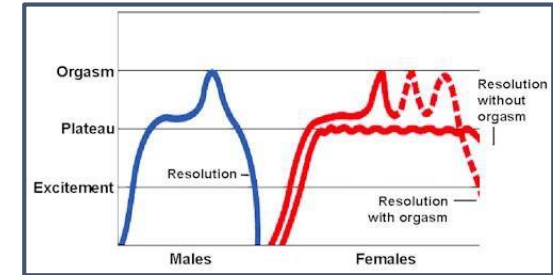
F : มีเลือดคั่งที่อวัยวะเพศมากขึ้น มดลูกและปากมดลูกยกตัวสูงขึ้น หลัง
สารจาก Bartholin's gland

M : หน้าแดง ตัวร้อน อวัยวะเพศแข็งตัวเต็มที่ หลังสารจาก
Cowper's gland+sperm ปนมาด้วย

4 Resolution

F : หายจากการคั่งของเลือด อวัยวะทุกส่วนคลายตัวกลับคืนสู่
ปกติ แต่สามารถมี **Multiple orgasm** ได้

M : อวัยวะเพศชายจะหดลงอย่างรวดเร็ว ถุงอัณฑะจะกลับคืนสู่
สภาพเดิม

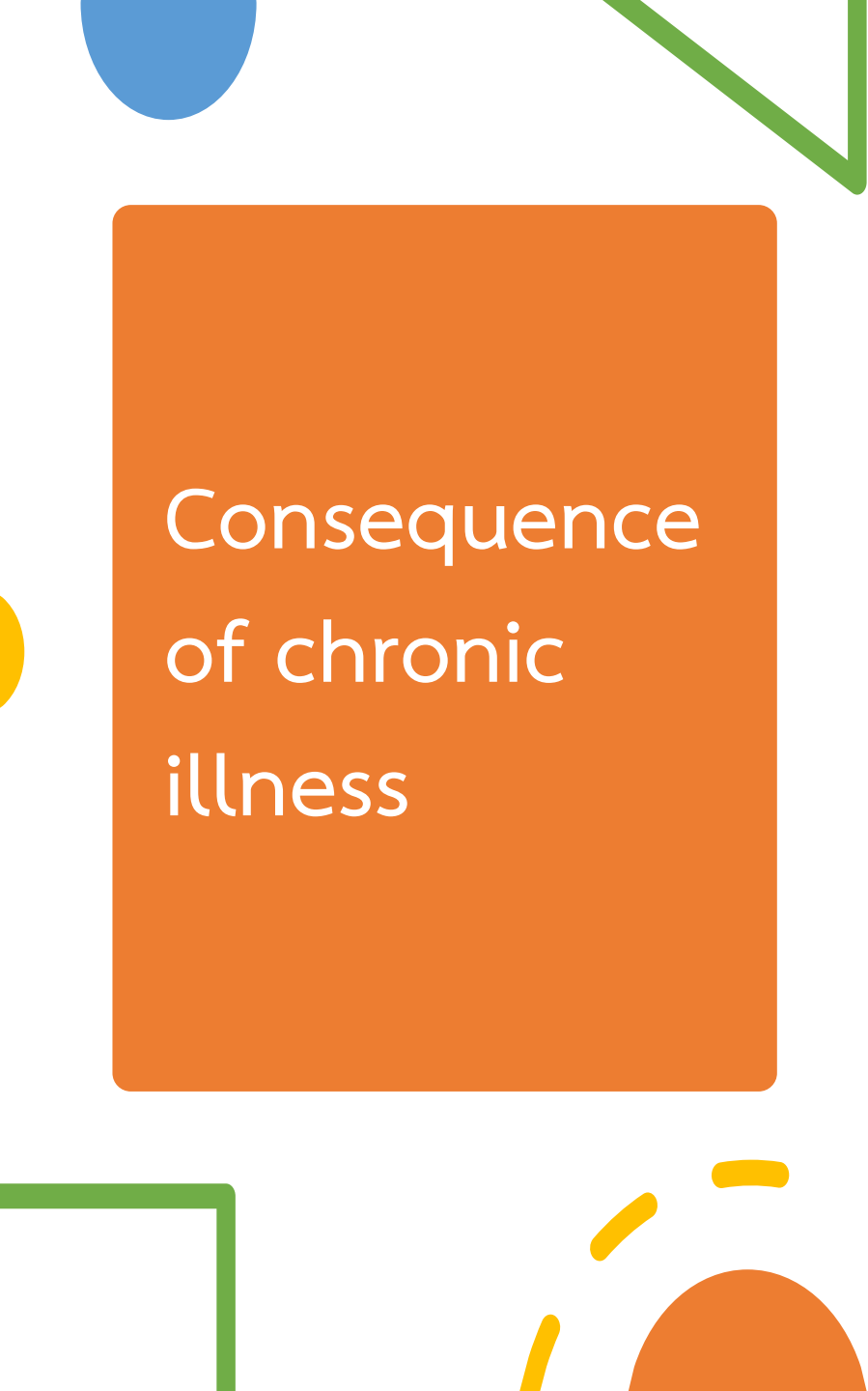
<http://hsclassjournal.weebly.com/entry-6-models-of-sexual-arousal.html>

Sexuality and Physical Illness

- Part of psychosocial adjustment to the illness
- Quality of life: relationship and sexual satisfaction for whom living with chronic illness

Consequence of chronic illness

- Negative effects on relationship and sexual satisfaction
- Impact on sexual response
- Biopsychosocial impacts

Biological effects

- Sexual desire, capacity and activity
- Interfere hormonal, vascular and neural integrity of the genitalia
- Side effects of medications
- Reduce cardiovascular and pulmonary function, fatigue or pain
- Alter body function and body image

Psychological effects

- Alter relationship dynamics:
role of carer <-> lover
- Stress of illness exacerbates
pre-existing relationship
problems
- *Sexual unfulfillment* →
Anxiety, loss of self-
esteem, grief and
depression

Social effects

- Social attitude: sex of the ill or the disabled

Barriers to sexual discussion

- Knowledge: minimal training
- Skill: comfort, expertise
- Attitude: reluctance to bring up sexual concerns and discussion

: not aware of sexual dysfunction related to medical condition or treatment

The Interview Guide

- Detailed description
- Onset related to illness or medication
- Prior episode of the problems

How to Prepare Yourselves?

Attitudes

- Sex and relationship: important aspects of health
- Quality of life include sexual health
- Sexually interested and active even sick, old, disfigured or disabled
- *Sex is not just penis-in-vagina intercourse*

Knowledge

- Knowledge about sexual function and dysfunction
- Impact of illness and medications on sexual relations

Skills

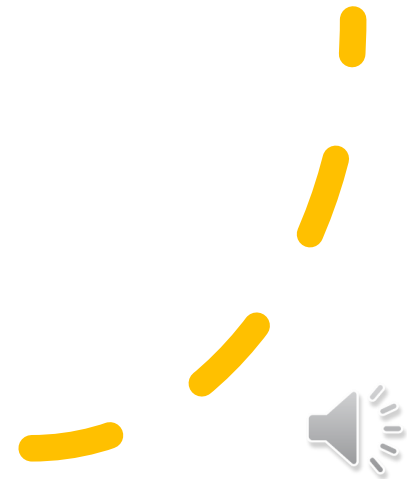
- How to open up the topic of sex for discussion
- Provide help to patients and their partners using a simple plan

Assessment

- Psychosocial and psychosexual history
- Mental status assessment
- Interpersonal relationship
- Coping skill
- Attitude
- Couple reaction

Examples of questions

Routine questioning

- “I always ask whether patients are having any relationship or sexual problems”
- “Sexual health is an important part of life”
- “Sometimes an illness or medication can affect your sexuality”

Examples of questions

Generalising

- “People with (chronic renal failure) often experience sexual difficulties, such as loss of desire or problems with enjoyment. *How have you been affected?*”

Examples of questions

Normalising

- “When a woman receives a diagnosis of hemiplegia, it’s normal for her to be concerned about how treatment might affect her sexual life.

What worries have you had?”

Examples of questions

Using statistics

- “Over **80%** of men with peripheral vascular disease report problems with sex, such as difficulty gaining and keeping an erection. *What changes have you noticed?*”

Examples of questions

Other open ended questions

- “How is your health affecting your relationship?”
- “What kinds of sexual problems have you had?”

Examples of questions

Other open ended questions

- “What happens when you and your partner try to make love?”

Sexual dysfunction associated with chronic illness

Sexual
dysfunction
associated
with chronic
illness

1) Reduced sexual desire

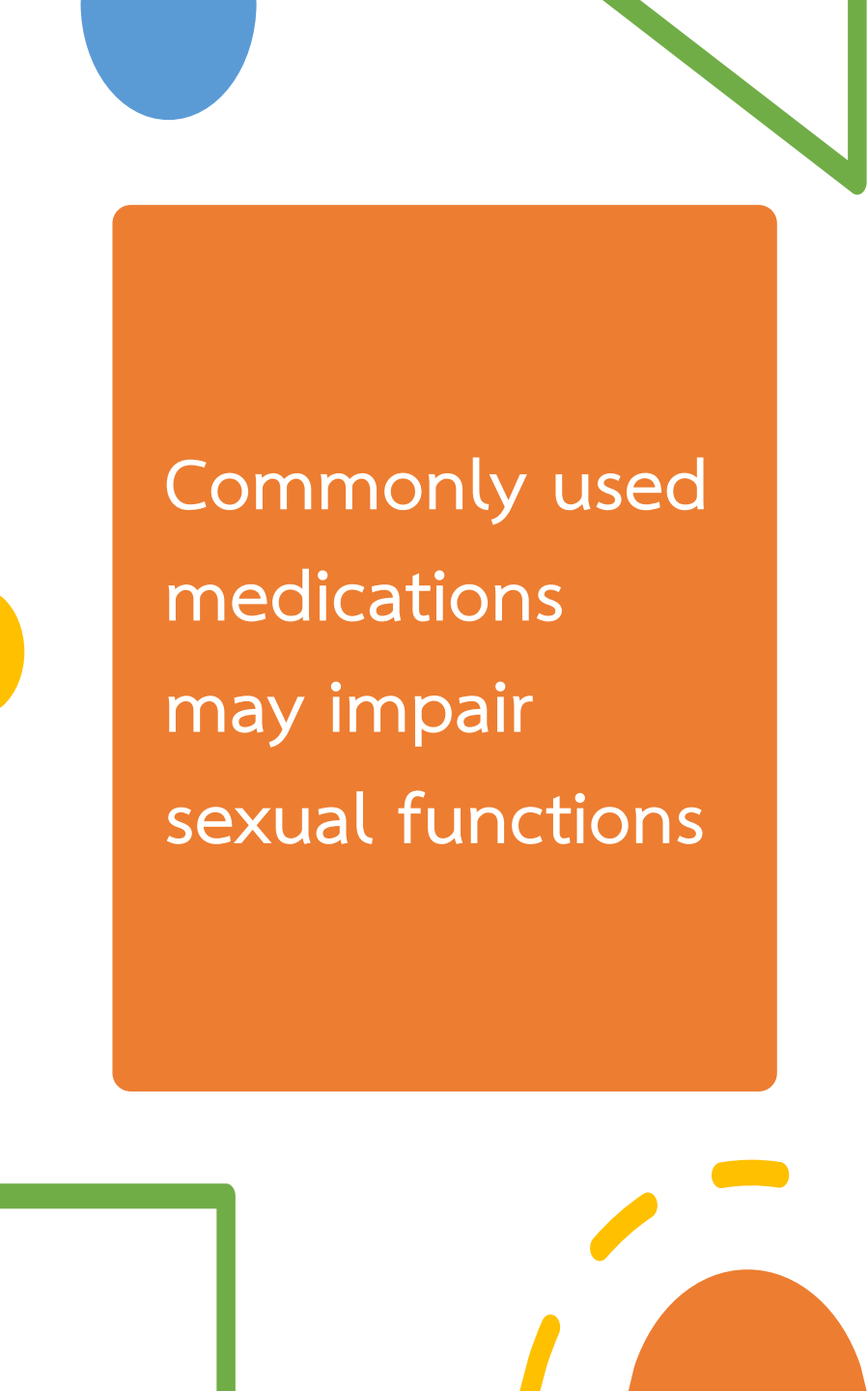
2) Impaired sexual arousal

- Erectile dysfunction
- Lack of lubrication and coital discomfort in women(Frigidity)
- Lack of subjective pleasure

3) Orgasmic dysfunction

- Premature ejaculation or anorgasmia
- Difficulty reaching orgasm or anorgasmia
- Alteration in orgasmic intensity
- Painful intercourse, including vaginismus

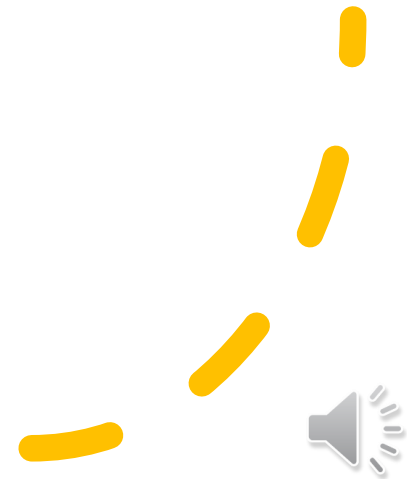
Commonly used
medications
may impair
sexual functions

- Benzodiazepines, Beta-Blockers
- Antidepressants and antipsychotics
- Lithium
- Calcium-channel blockers, Thiazide diuretics
- Oestrogen
- Digoxin
- Lipid-lowering agents
- Neurotoxic cancer chemotherapies

Question?

- Contact siriwwa@kku.ac.th

THANK YOU

